

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÖMER SABANCI'NIN

37. GENEL KURUL

KONUŞMASI

**25 Ocak 2007
Swissotel, İstanbul**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Başkan, değerli üyeler, değerli basın mensupları

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Genel Kurulları, üyelere ve yönetime çok yönlü bir muhasebe fırsatı sunmaları bakımından, her zaman vizyon geliştirici bir özellik taşırlar. Bu nedenle bugün sizlere, Türkiye’de yaşanan değişim süreci ve bu süreç içinde TÜSİAD’ın üstlendiği role ilişkin birkaç söz söylemek istiyordum. Ancak daha önce, değerli gazeteci Hrant Dink’in haince bir siyasi saldırıya kurban gitmesi üzerinde durmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Ailesine, yakınlarına ve tüm sevenlerine başsağlığı dilerken, pek çoğumuzun aklından geçenleri yüksek sesle ifade etmenin bir zorunluluk olduğu kanaatindeyim. Hrant Dink’in öldürülmesi Türkiye’nin siyasal cinayetlerle çalkalandığı dönemleri herkesin zihninde yeniden canlandırdı. Bu cinayet, yaratabileceği sonuçlar dikkate alındığında, ilk planda ortaya çıkan görüntü ne olursa olsun, bireysel bir tepkinin eyleme dönüşmesi olarak değerlendirilmemelidir.

Yapılan saldırının Türkiye’nin dünyadaki pozisyonunu değiştirmeye yönelik sonuçlar doğurmaya çok elverişli olduğu açıktır. Daha net söylemek gerekirse, bu saldırı, esas olarak demokrasi ve fikir özgürlüğü alanlarında gerçekleşen kazanımları geri çevirmeyi, Türkiye’nin Batı dünyasından kopararak içine kapanmasını sağlamayı isteyenlerin, uzun süredir aradıkları dış koşulları yaratabilir. Öte yandan, bugüne kadar genel kabul görmüş görüşlerin dışına çıkanlara, farklı düşünenlere bir gözdağı işlevi görebilir. Böyle bakıldığında, bu amaçlara yönelik olarak tasarlanmış olma ihtimali de değerlendirme dışı tutulmamalıdır.

Türkiye’yi bugün girdiği değişim, gelişim, dünya ile entegrasyon rotasından geri çevirmeye çalışan kesimler, içeride de, dışarıda da varlıklarını bir çok kez ortaya koydular; bugüne kadar bir dizi konuda tavır birliği gösterdiler. Eğer bu kesimler tarafından ortak olarak sürüklenmek istediğimiz nokta, dünyadan yalıtılmış, evrensel değerlerden uzaklaştırılmış, içine kapanmış bir Türkiye ise, buna ancak, daha derin, daha yaygın, daha katılımcı bir demokrasi ile karşı koyabiliriz.

Bu bakımdan, değerli hocamız rahmetli Bülent Tanör’ün anısına hazırladığımız “Türk Demokrasisi’nde 130 yıl” başlıklı çalışmanın, geçtiğimiz hafta cuma günü, bu hain saldırı gerçekleşmeden birkaç saat önce kamuoyuna açıklanmış olması, acı fakat anlamlı bir tesadüf olmuştur. O toplantıda, içeride ve dışarıda söylediğim bazı sözleri burada da tekrar etmek isterim:

“Demokrasi, TÜSİAD için hiçbir zaman dönemsel siyasi konulara müdahale maksadıyla gündeme getirilen bir konu olmamıştır. Demokrasi bizim için, ilkesel bir konudur. Piyasa ekonomisinin kalıcılığını sağlamak için, toplumsal uzlaşma kanalları açık, geniş katılımlı, çoğulcu demokratik bir siyasal yapı zorunludur. Daha gelişmiş bir demokrasi, Türkiye’yi iç çekişmelerden uzaklaştırarak gereksiz enerji ve kaynak israfını önleyecek, toplumsal uzlaşmayı tesis ederek siyasal ve ekonomik istikrarı kalıcı hale getirecektir.

Sürecin düz bir ilerleme çizgisi izlemeyeceğini artık biliyoruz. Ülkenin daha şeffaf, daha katılımcı bir demokrasiye doğru gelişmesi, ister istemez mevcut statükoyu değiştirmeyi ve iktidarını paylaşmayı istemeyen kesimler nezdinde bir direnç yaratacaktır.”

Sarsıcı olayın yaşanmasından birkaç saat önce yapılan bu konuşmada sözü edilen direnç odaklarının, bir süredir hareket halinde olduğunu hepimiz biliyoruz. Dileğimiz odur ki, bu hareketlenme yeni bir evreye girmiş olmasın. Yeri gelmişken bir parti başkanının dün yaptığı açıklamaya değinmek istiyorum. Bir siyaset adamı, sözlerinin nereye gideceğini, hangi dinamikleri etkileyeceğini düşünerek konuşmalıdır. Siyasetçilerimizden daha vakur, akılcı ve demokrasiyi yücelten söylemler bekliyoruz.

Demokrasiye ve demokrasinin kazanımlarına sahip çıkmak istiyorsak, yapacağımız ilk iş, 301. maddenin ve yerleşik uygulamalarının yarattığı utançtan kendimizi kurtarmaktır. İkinci olarak, demokratikleşme çabalarımızın kağıt üzerinde kalmaması için, yargı sistemimizde köklü bir reform başlatmak gerekmektedir. Üçüncü olarak da, seçim sisteminin, yönetimde istikrar kadar temsilde adaleti de sağlayacak biçimde değiştirilmesi için harekete geçilmesi zorunlu görülmektedir.

Türkiye’yi içine kapamak isteyenlere karşı, daha açık, daha demokratik, refah seviyesi daha yüksek bir gelecek için omuz omuza mücadele etmeliyiz.

Değerli üyeler,

Türkiye’nin AB ile müzakere eden bir toplum konumuna yükselmesinin ardından, TÜSİAD’ın bir dönem üstlenmiş olduğu misyonu başarıyla tamamladığını ve artık yeni bir misyon üstlenmesi gerektiğini zaman zaman dile getirenler oldu.

Gerçekten de ilk bakışta, TÜSİAD, bundan 36 yıl önce çıktığı yolda kararlılıkla ilerlemiş, ülkemizin “AB ile müzakere masasına oturmak” gibi kritik bir hedefe ulaşmasına katkıda bulunmuş ve bu anlamda da misyonunun önemli bir bölümünü tamamlamıştı. Bundan sonrasının hükümetlerin çabalarına, becerilerine bırakılması, TÜSİAD’ın da önüne yeni bir misyon koyması düşünülebilirdi.

Bir yönüyle doğru olan bu yaklaşım, bir başka yönüyle içinde bulunduğumuz duruma tam da uymuyordu.

Evet, TÜSİAD, Türkiye’nin dünya ekonomisi ile bütünleşmiş bir piyasa ekonomisine ihtiyacı olduğunu ülkenin gündemine getirdiğinde, neredeyse tek başınaydı. Bugün bu kavram, ülkenin düşünen ve tartışan kesimi içinde çoğunlukla kabul görmüş durumda. Ama hâlâ içine kapalı bir ekonomiyi özleyenler, 70 milyonluk Türkiye’nin geleceğini, ekonomik ve sosyal bakımdan kendisinden çok geride olan ülkelerle girilecek ilişkilere bağlamayı düşünenler, bu doğrultuda siyaset yapanlar var.

Öte yandan, henüz, piyasa ekonomisinin gereklerine göre hareket edebilen, onu özümsemiş bir bürokrasimiz yok. Siyasilerimiz, devletin ekonomideki geleneksel varlığını politika yapmanın kullanışlı bir aracı olarak görme alışkanlığını her fırsatta sürdürüyorlar. Bu nedenle de, piyasa ekonomisinin ayrılmaz parçası olan denetleyici ve düzenleyici kurumların özerk çalışmasını bir türlü içlerine sindiremiyorlar.

Özelleştirmeleri Türkiye’nin gündemine getirdiğimizde, çok büyük tepkiler aldığımızı hepimiz hatırlarsınız. Bugün Türkiye özelleştirmelerde önemli mesafeler kat etmiş durumda. Ama süreci geriye döndürmeye, yapıları bozmaya çalışanların gücü de azımsanmayacak düzeyde.

Rahmetli Bülent Tanör’ün kaleme aldığı “Türkiye’de Demokratikleşme Perspektifleri” raporunun yol açtığı tartışmaları hatırlayın. Aradan birkaç yıl geçtikten sonra, o raporda önerilenler, bazı partilerin programlarına dahi girdi. Bugün geriye dönüp baktığımızda yasalarımızdaki anti demokratik maddelerin ayıklanması konusunda çok önemli mesafeler kat ettiğimizi biliyoruz. Ama demokratikleşme sürecini geriye çevirmenin özlemi içindeki kesimlerin hâlâ etkili olabildiklerini de görüyoruz.

Müzakere eden ülke statüsü, AB ile olan ilişkilerimizi bir dönüm noktasına getirdi. Gerçekten de çok zorlu bir süreci geride bırakmış olduk. Ama hepimiz gördük ki, ipi bir an için bile olsa gevşetmeye gelmiyor. İçeride ve dışarıda, Türkiye’nin AB ile bütünleşmesini istemeyen güçlerin aralıksız çabaları süreci kesintiye uğratabiliyor.

Kısacası ortada henüz tamamlanmamış pek çok şey var. Bu yüzden de TÜSİAD'ın mevcut misyonunun gereklerini yerine getirmeye devam etmesi gerekiyor. Ama bunu yaparken, değişen dünyanın yarattığı ihtiyaçlara uygun yeni bir vizyonun oluşturulmasını ve dernek faaliyetlerinin buna uygun bir yapıya kavuşturulmasını da gözetmek zorundayız.

Üç yıllık başkanlık dönemimde, yönetim kurulundaki arkadaşlarımla birlikte, faaliyetlerimizi esas olarak bu bakış açısına göre düzenledik. Gelecekte yeni yönelimlere kapı açabilecek, yeni açılımlara zemin hazırlayacak bazı alt yapıların kurulmasına veya güçlendirilmesine zaman, enerji ve kaynak ayırdık.

TÜSİAD'ın, özellikle son yirmi yılda yaptığı işi, ağırlıklı, Türkiye'de bazı yeni fikirlerin egemen olmasını sağlamak olarak niteleyebiliriz. Bu çabanın fikir önderleri nezdinde büyük ölçüde benimsendiğini söyleyebiliriz. Ancak, düşüncelerimiz ülke sathında yeterince yaygınlaşıp özümsemedi.

Bu nedenle, TÜSİAD'ın on yılı aşkın süredir gelişimine katkıda bulunduğu SİAD hareketinin konfederasyonlaşma sürecine, başkanlığımız döneminde verdiğimiz desteği çok önemsiyoruz. Bugün tüm Anadolu'ya yayılmış olan Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu TÜRKONFED'in kuruluşuna öncülük ederek, bu konfederasyonu oluşturan sekiz federasyondan dördüne üye olarak, TÜSİAD, Türkiye'nin gelişimi için ihtiyaç duyulan atılımların tüm ülke sathında anlaşılmasına ve paylaşılmasına katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Bu platformda, özellikle bölgesel kalkınma ve sektörel öncelikler konusunda ülke çapında yürütülen faaliyetleri yakından izliyor ve bunlara katkıda bulunuyoruz.

Aynı şekilde, uluslararası örgütlerdeki etkinliğimizi de artırmış bulunuyoruz. Bildiğiniz gibi TÜSİAD, Türkiye'nin AB'ne Tam Üyelik Başvurusu'ndan çok önce, Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu, eski adıyla UNICE, yeni adıyla Business Europe'a üye olmuştu. Bugün Avrupa'da, Brüksel, Paris ve Berlin bürolarımızla etkin bir varlık gösteriyoruz.

Akdeniz Girişimcileri Konfederasyonları Birliği'nin kurucuları arasında yer alarak, Akdeniz Havzası'nda da faaliyetimizi artırdık. UMCE kısa adıyla anılan bu kuruluşta iki yıldır başkanlığı TÜSİAD sürdürüyor.

Geçtiğimiz yıl, bu kez tümüyle TÜSİAD'ın inisiyatifi ile, Karadeniz ve Hazar Denizi Girişimcileri Konfederasyonları Uluslararası Birliği kuruldu. UBCCE kısa adıyla anılan bu örgütün de 2007–2008 dönemi başkanlığını TÜSİAD yürütecek.

Avrupa, Akdeniz, Karadeniz ve Hazar bölgelerinin yanı sıra, en batıda, ABD'de, Washington ofisi aracılığıyla etkin bir faaliyet yürüten TÜSİAD, 2007'de de, bu kez doğuda, Çin'de bir ofis açarak bu etkinliğini genişletmeye hazırlanıyor.

TÜSİAD International, dünyadaki önemli ülkelerle ikili ticaret ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi görevini başarıyla yürütüyor.

TÜSİAD ayrıca Türkiye'nin dış tanıtımı konusunda da örnek faaliyetler sürdürüyor. Avrupa'daki "Türkiye Haftası", Avrupa Basını'na Türkiye'yi tanıtmaya dönük etkinlikler, geçen yıl gerçekleştirdiğimiz ağırlıklı faaliyetlerdendi. Yıl sonuna doğru ABD'de, Brookings Enstitüsü ile beraber, "Turkey 2007" programının başlatılması için anlaşma yaptık.

TÜSİAD tüm bu faaliyetleri yürütürken, bağımsız bir sivil toplum kuruluşu kimliği ile hareket etmektedir. Bu faaliyetlerde kullanılan tüm fonlar kendi üyelerinin gönüllü katkısı ile oluşturulmuştur.

TÜSİAD'ın bu kimliği, 36 yıldır taşıyıp zenginleştirerek bugüne getirdiği prensiplerinin bir ürünüdür. Bütün bu süre içinde, gerek iş dünyası, gerekse tüm ülke için, vizyon geliştirebilen, gelecek tasarımı yapabilen, strateji önerebilen; doğru icraatlarda hükümetleri desteklemekten, ülke menfaatlerine aykırı gördüğü icraatlarında ise onları eleştirmekten, onlarla ters düşmekten kaçınmayan neredeyse tek kurum olma özelliğini korumuştur.

Gönüllülük ve bağımsızlık başta olmak üzere, tüm bu özellikleri bünyesinde toplayan bir kurumun, iş dünyasının gerçek temsilcisi olmanın bilinciyle Türkiye'nin geleceğini dikkatle analiz etmesi ve bu geleceğin kurulması için tüm gücünü seferber etmesi kaçınılmazdır.

TÜSİAD'ın bunu en iyi şekilde yapacak çok güçlü bir profesyonel kadrosu var. Bunu derneğimizin en önemli varlıklarından biri olarak görüyorum. Yeri gelmişken, bu kadroya başkanlık dönemim boyunca bana verdikleri destekten, gösterdikleri olağanüstü performanstan dolayı huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. Aynı şekilde, bu kadronun bir parçası haline gelmiş olan danışmanlarımıza da teşekkür etmeliyim. TÜSİAD'ın yapacaklarından gönül rahatlığıyla söz ederken, aslında bütün bu ekibin gücüne güveniyorum.

Burada Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarımın da özverili çalışmalarına değinmeden geçemeyeceğim. Bu kadar geniş bir programın yürütülebilmesi, tüm yönetim kurulunun yekvücut çalışması olmaksızın gerçekleştirilemezdi.

İstişare Konseyimizin değerli Başkanına ve konsey divanına, Başkanlar Konseyi'ne ve siz çok değerli üyelerimize de şükranlarımı iletmeliyim. Sizlerin desteğinizi yönetim kurulunun arkasında her an hissetmeksizin bu üç yılı geçirebilmek herhalde mümkün olmazdı.

TÜSİAD Başkanlığı dönemimin, hayatımın en müstesna parçasını oluşturduğunu belirtmek isterim. Bu görevi büyük bir onurla ve zevkle yürüttüm. Büyük bir güvenle de devretmeye hazırlanıyorum.

Değerli üyeler,

Dileriz, içinde yaşadığımız dönemde, bizi her gün yeni bir cendereye sokan gelişmeler, gelecekle ilgili umut ve beklentilerimize gölge düşürmesin. Türkiye, içinde bulunduğu çağın gereklerine uygun bir gelişme çizgisi tutturabilsin.

21. Yüzyılın Türkiye'si, siyasal ve toplumsal uzlaşmayı, demokrasinin ayrılmaz bir parçası olarak içine sindirmek, ülkeyi temel hedeflerinden saptıran politik çekişmelere son vermek zorundadır.

21. Yüzyılın Türkiye'si, demokrasinin ve cumhuriyetin temel niteliklerini her çalkantıda, her kriz döneminde tartışmaktan vazgeçmiş olmalıdır.

21. Yüzyılın Türkiye'si, çağdaş, laik, bireysel gelişimi özendiren, teknolojiye hakim, yenilikçi ve yaratıcı bir eğitim sistemi ile ekonomik-toplumsal gelişmesini bir arada düşünmek zorundadır.

21. Yüzyılın Türkiye'si, kültürünün ve coğrafyasının avantajlarını en iyi şekilde kullanan, gelişmiş bir ülke olmalıdır.

Yapacak işimiz çok, kaybedecek vaktimiz yok.

Hepinizi bir kez daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Hoşçakalın.